

ISABROWN INFORMACE

VÝROBA MAXIMÁLNÍHO PODÍLU VAJEC JAKOSTNÍ TŘÍDY A VE VELIKOSTECH M + L - NĚKTERÉ PRAKTICKÉ TECHNIKY

nulté číslo

V dnešní výrobě vajec nejde jen o produkci co nejvyššího množství vaječné hmoty na nosnici, ale také o to, aby management chovu umožňoval maximální produkci vajec nejvhodnějších velikostí a samozřejmě prvotřídní kvality. Při současné situaci na trhu jsou zřejmé ekonomické výhody produkce vajec kategorie M + L namísto S + XL. Takový cíl musí vést k praktickým úpravám managementu chovu za účelem maximalizace ekonomických výsledků. Moderní linie nosnic mají dostatečnou schopnost adaptace pro dosažení tohoto cíle, pokud jsou správně připraveny. Následující doporučení jsou specificky přizpůsobena nosnicím **ISABROWN**, ale obecné zásady zde uvedené platí pro všechny typy nosnic.

Kvalitní genetický potenciál je nezbytný

Schopnost adaptace a schopnost vysoké produkce v různých podmínkách je pravděpodobně vlastností číslo jedna, kterou musí chovatel brát v úvahu při výběru genetiky. Životaschopnost, stálý apetit bez ohledu na použité základní krmné suroviny jsou jednoznačně silnými stránkami hybrida **ISABROWN**, který je již léta šlechtěn pomocí genetické selekce. Tloušťka vaječné skořápky, zejména na konci snášky, je stálou výzvou a hlavním kritériem selekce u nosnic. Bez tohoto selekčního tlaku by nebylo možné získat uspokojivou užitkovost v chovech na současné úrovni. Dnešní nosnice vyprodukují za svůj život přibližně o 5 kg vajec více než nosnice před 15 lety. Snášejí nejen vyšší počet vajec, ale i vejce se silnější skořápkou. Dalším aspektem, který je pravděpodobně **originálním rysem nosnic ISABROWN** je nový charakter vývoje hmotnosti vajec. Jde o **rychlé zvyšování velikosti vajec v prvních týdnech produkce**, tj. produkovat co možná nejdříve vejce velikosti M místo S. Dalším rysem je téměř **úplná stabilizace vývoje hmotnosti vajec po 55. týdnu věku**. To jsou specifické vlastnosti, které jsou nyní pozorovány v chovech nosnic **ISABROWN** a které odpovídají této specifické selekci.

Management kvality vajec začíná v 5. týdnu věku

Růst kuřic a cílová tělesná hmotnost v době přesunu na snáškové haly jsou dobře známými faktory podmiňujícími úspěšnou snášku. Měli bychom dodat, že **vývoj kostry (zejména mezi 5. a 12. týdnem věku)** určuje schopnost kostí ukládat vápník po celý život. Tato „kapacita ukládání“ je zásadní pro tvorbu kvalitní vaječné skořápky. Veškeré problémy, které by mohly ovlivnit růst kuřic v tomto věku, nepřímo ovlivní jejich potenciál produkovat silnou vaječnou skořápkou, i když se tento efekt projeví více než za rok po výskytu „problému“.

Kvalita tedy musí být stabilním cílem již v období odchovu, aby nosnice měly nejlepší šance na úspěch v budoucnu.

Velmi důležité rozhodnutí před začátkem produkce – správný světelný režim!

Věk nosnic při snesení prvního vejce je základním faktorem určujícím průměrnou hmotnost vajec v hejnu během jeho celého života. Zjednodušeně řečeno, čím dříve se zahájí snáška, tím nižší je průměrná hmotnost vajec a naopak.

Věk při snesení prvního vejce může být v jednotlivých hejnech přizpůsoben požadavkům trhu pro dosažení maximálního prodeje vajec za nejvýhodnější cenu, tedy vajec v nejvhodnějších velikostech. Po mnoho let byla v Evropě hlavním cílem chovatelů „velká“ vejce. Protože to tak již není, je dnes vhodné ve většině případů zahájit snášku přibližně o jeden týden dříve. Očekávané celkové snížení průměrné hodnoty vajec hybrida **ISABROWN** je pak asi 1 gram a projevuje se zejména na konci snášky. Po 55. týdnu věku jde o 1,5 g a tedy o značné snížení procentického podílu vajec kategorie XL. S přibývajícím věkem při dosažení pohlavní dospělosti nosnic nedochází ke zvyšování počtu vajec, ale celková vaječná hmota vyprodukovaná na jednu nosnici však není ovlivněna. Dochází pouze k lepší distribuci v rámci velikostních kategorií vajec.

Jednoduchou pomůckou je **světelná stimulace**. Stačí zahájit světelnou stimulaci o týden dříve (v porovnání s předchozím hejně na farmě, pokud vejce na konci snášky byla považována za „příliš velká“). Nejprve prodloužíme den o 2 hodiny. V tomto případě je samozřejmě vhodnější také **přesunout kuřice o týden dříve!** Nejdůležitější je, abychom toto rozhodnutí učinili **před začátkem snášky**. Při současné situaci na trhu (ceny tříd S, M, L, XL) to představuje možnost zvýšit celkový čistý zisk hejna o 5 – 10 % pouze díky tomu, že rozsvítíme světlo ve správný okamžik!

Udržování optimální velikosti vajec a současné snížení nákladů

Udržujte teplotu na hale vyšší než 20 °C. V moderních halách je ventilace zřídka kritickým faktorem a to ani v zimě, pokud je dobře řízeno proudění vzduchu. Upravit proudění vzduchu tak, aby teplota uvnitř haly byla udržována na 20 – 22 °C místo 18 – 20 °C tedy nepředstavuje žádné riziko. Při této vyšší teplotě se poněkud snižuje spotřeba krmiva a může se snížit hmotnost vajec o 0,3 – 0,5 g. Je tedy vhodné limitovat vývoj hmotnosti vajec, jakmile je v průměru dosaženo velikosti M. Navíc se zlepší konverze krmiva, zvýší se produkce a současně se sníží náklady.

Lze také mírně snížit vysoké hladiny olejů v krmivech (max. 1,5 % kyseliny linolové v krmivu pro první fázi snášky a 1,3 % později), aby se omezil nárůst hmotnosti vajec a snížily se ceny krmných směsí.

Kvalita skořápky závisí na správném krmení každý den

Skořápka se tvoří v noci. Je proto důležité udržovat hladinu vápníku v krvi co nejvyšší po celou noc. Toho lze dosáhnout dvěma jednoduchými technikami:

- Velmi důležité je podávat **2/3 celkové denní dávky odpoledne**. Obecně méně vhodné je podávat druhé krmení 6-7 hodin po rozsvícení, protože v tuto denní dobu nemají nosnice žádné specifické požadavky na přísun vápníků. Je lepší krmit později (např. 2. krmení 5 hodin a 3. krmení 2 hodiny před zhasnutím světel), aby vápník byl zvířatům k dispozici v době, kdy ho potřebují!

Délka světelné periody 16 hodin má pozitivní vliv na tloušťku vaječné skořápky, neboť v tomto případě je období „bez krmiva“ zkráceno na 8 hodin denně.

- 2/3 vápníku musí být ve formě **částic o velikosti 2-5 mm**, které jsou zadrženy ve voleti a svalnatém žaludku a vápník se tak může postupně uvolňovat během celé noci.

Tyto praktiky by samozřejmě měly být prováděny od začátku snášky, protože jakýkoliv nedostatek vápníku dokonce i na začátku snášky, má negativní dopad na tloušťku vaječné skořápky v pozdějším období. Měli bychom mít na paměti, že nosnice za svůj produkční cyklus vytvoří přibližně 2 kg vaječné skořápky, tedy více než je její tělesná hmotnost. Je tedy jasné, že musíme prostřednictvím krmiva dodávat látky potřebné ke stavbě skořápky jako je drcený vápenec.

Ke zlepšení kvality a velikosti vajec je třeba dodržovat 4 klíčové body:

1. Začněte světelnou stimulaci podle cílové hmotnosti vajec a podle toho organizujte přesun kuřic.
2. Teploty přes 20 °C pomohou usměrňovat hmotnost vajec a zlepšit konverzi krmiva.
3. Podávejte krmivo ve správnou dobu – zapomeňte na krmení v poledne a koncentrujte krmivo do odpoledních hodin (1/3 časně zrána, 2/3 odpoledne).
4. 2/3 vápníku ve formě částic o velikosti 2-5 mm a maximálně 1,5 % kyseliny linolové.

Vzhledem k tomu, že úroveň užitkovosti v České republice je dnes již vysoká, uplatnění výše zmíněných opatření umožní dále zlepšit ekonomické výsledky snížením nákladů na krmivo, zvýšením podílu vajec třídy A, zvýšením podílu vajec velikostí M + L. Tyto techniky jsou dobře ověřené na celém světě a velmi účinné. Jsou přesně tím, co chovatelé potřebují.